

Pascual R. Huedo Dordá

ENROC DE REINES

REPARTIMENT

Elionor de Castella

Violant d'Hongria

Jaume I d'Aragó

Enroc de reines (versió en valencià) Pascual R. Huedo Dordá

INTRODUCCIÓ

(Escenari en penombra. Se sent una fina pluja. Progressivament anirà intensificant-se. Es veu la figura de Jaume I. Ell està escrivint, llegint, pensant, dubtant, etc. Augmenta lleugerament la llum; Potser algun llampec al fons).

JAUME: ...I mentre reflectisc ací els fets de la meua vida en aquest Llibre, la pluja colpeja amb insistència l'alabastre d'aquests finestrals, com a sagetes sarraïnes assetjant a la nit... Balansiya. Sí, València. Déu, quanta sang, quanta fe, quant d'amor... quant d'amor... (pensant). Novembre de mil dos-cents quaranta... (Es queda pensatiu; deixa d'escriure per a passar a soliloqui). No, no. Potser hi haja pàgines de la Història que haurien de romandre silenciades, mudes. Pàgines que només l'ànima turmentada d'un home pot albergar; pesades com un cilici que llasta el camí cap al Totpoderós. Sí, Ell. Ell és el veritable escriptor de les nostres vides efímeres... sí. Perquè... aquell dia -fa quasi trenta anys-, la meua bella esposa, la reina Violant, em va suplicar que la deixés marxar al Monestir de Vallibona, a Lleida, per acompanyar la seva anciana tia Mercé en les seves últimes hores. I jo, embrancat en els avatars infinits de la política i la guerra, incapaç de negar a la meua jove esposa un desig tan legítim... hi vaig accedir i vaig enviar alguns dels meus homes més lleials perquè escortessen la Reina fins allà.

(Riu, sospira, etc.)

Però... Violant, la meua jove i adorada esposa... no va viatjar aquell dia fins al Monestir de Vallibona, no... Ho vaig saber temps després... Aquell dia, per exprés desig seu, aquells cavalls van enfilear les seues crineres cap a una altra direcció, sí...

(s'intensifica so de la pluja) i van cavalcar moltes, moltes llegües ... fins a arribar al ... Monestir de las Huelgas... a Burgos!

(Esclat tro. Fade out zona Jaume. Entra cant gregorià dones. Comença la Veu de Elionor, baixa la música, s'encén un zenital damunt de Elionor. Estança sòbria: Cel·la del Monestir, una finestra, alguna imatge. Un crucifix. Un llit, cadira, escriptori petit, bagul, a un costat un reclinador, aiguamans i un ... Sobre la taula, paper i ploma. Un got amb licor, canelobre, tauler d'escacs, i una cistella de fruites. L'ex reina Elionor està escrivint una carta ...)

I – EN GUÀRDIA

ELIONOR: "...Estimadíssim fill meu, Alfons: Us escric aquestes paraules que considere seran, amb tota probabilitat, les últimes. Aquest cos, en altre temps reial i vigorós, es ressent i ja no gaudeix de bona salut i, atès que els auguris ja no em són favorables, em cal, com a bona cristiana, assumir-ho i acatar la voluntat de Déu. Només espere que, si us ho permeten les vostres moltes obligacions, tingueu ocasió de vindre a acompanyar-me en el meu pròxim i, segurament, últim viatge... Heu de saber que, després d'aquests llargs anys de voluntari retir espiritual, després de veure'm repudiada, després de la traumàtica ruptura amb el vostre ingrat pare, el rei Jaume, a qui vaig ensenyar-li tot en l'amor, crec que he trobat finalment la pau necessària per a la meva ànima ...

(Puja la intensitat de la llum)

... I no oblideu mai que sou el príncep. Després de tot sou el fruit legítim d'aquell amor, efímer potser, però amor a la fi. Vós sou el fill major, baró, el veritable, l'únic hereu de la Corona d'Arag... "

(Sonen cops insistents a la porta)

VEU (en off): Ave Maria puríssima!

ELIONOR: Sense pecat concebuda... Qui gosa pertorbar a aquestes hores la pau d'aquesta cel·la?

(Entra emboçada una persona.)

VEU: Elionor de Castella? Sou vós, la reina, l'antiga reina...?

ELIONOR: Qui gosa preguntar? Fa temps que ningú es dirigeix a mi en aquests termes. Molt gran ha de ser el motiu que us empeny a visitar una dona cansada, que ja entaula una relació propera amb Déu...

VEU: Elionor, Elionor. Perdoneu el meu atreviment. Sé que us resultarà difícil d'entendre... en fi. No vinc de part de la seva... majest... vull dir... de Jaume,

ELIONOR: Per la Verge que ens tutela, (Es queda absorta). A què obeeix entrar emboçada d'aquesta manera i anomenar... anomenar amb eixa desimboltura al mateix...?

VIOLANT: Elionor, (destapant-se) mireu-me, sóc... sóc Violant d'Arpad, filla d'Andreu II d'Hongria i...

ELIONOR: com?

VIOLANT: ... i Violant de Courtenay. I esposa del Rei...

ELIONOR: (moments d'ofuscació...) Mare de Déu! Ben bé sé ara qui sou, Déu meu; encara la senilitat em dóna treva i sé, per Tots els Sants, qui és el rei, el vostre... marit. L'Home més poderós, atractiu i, sobretot, ingrati, que ha parit ventre de dona,

VIOLANT: Jo...

ELIONOR: Vós! El que sóc incapaç d'endevinar és... quina causa ignota pot haver-vos empès fins aquest retir, quines fosques raons han d'habitar el vostre cor per arribar fins aquestes fredes terres castellanes, envair aquestes parets i...

VIOLANT: assossegueu-vos, Elionor, vinc en to de ...

ELIONOR: ... en to de pau? Sou conscient del que significa eixa paraula? En els vostres llavis sona, sona... cínica. Sabeu fins a quin punt vau foradar meu cor amb l'acerat cisell del vostre romanç reial?

VIOLANT: L'amor no és poltre fàcil de dominar, vós ho sabeu, i les seues brides es mostren esquives de vegades, jo vaig arribar...

ELIONOR: Vós vau arribar, i com a Cèsar, vau veure ... i vau vèncer. Sí, vau esperonar aquest poltre. Vau profanar l'arbre de l'amor... que, amb tant d'esforç vaig conrear any rere any, com a llavor delicada, i vau furta el fruit, l'home i, amb Ell ... la Corona!

VIOLANT: Però senyora, escolteu...

ELIONOR: ... El que mai, escolteu-me vós, mai no em podreu arrabassar, és el fet inqüestionable de ser la mare d'un Príncep. Sí, el meu fill Alfons serà algun dia el Rei d'Aragó i (Tancant i segellant la carta) res no podrà fer per evitar-ho... tota la vostra estirp de... segona mà...

VIOLANT: És precisament d'això de què ... En fi, em sap greu l'hostilitat que destil·len les vostres paraules, tot i que reconec lògic, i fins i tot... justificat, el ressentiment que segueix nodrint la vostra ànima com un pòsit que taca el pensament ... i menyscaba el raciocini,

ELIONOR: El pensament ... Heu pensat alguna vegada... realment sou conscient del dany que va infligir a aquesta família? Perquè, encara que ara us puga resultar llunyana aquesta idea i em veieu amb aquest aspecte... potser patètic, el cert és que...

VIOLANT: Elionor, jo no...

ELIONOR: ... El cert és que un temps, un dia vam ser una família, malgrat eixa abjecta cancel·lació matrimonial, aquella... perversa maniobra del rei, sí, en contuberni covard amb un papa... connivent i pusil·lànim, (vehement, recordant rancorosa) heu de saber que el príncep Alfons, el rei Jaume i jo som...

VIOLANT: va ser...

ELIONOR: vam ser...

VIOLANT: Prou! Viviu de records, de quimeres. Desperteu! Va ser el primer amor, d'acord, la primera esposa de Jaume; Però ell... era a penes un adolescent i això va ocórrer fa ja tant de temps... molt de...

ELIONOR: parlem del meu matrimoni amb menyspreu...

VIOLANT: Sols parlem en passat...

ELIONOR: ... Com si haguera estat un joc de xiquets o, pitjor, amb indiferència, com si mai no haguera ocorregut...

VIOLANT: No és cert.

ELIONOR: Heu de saber que aquest matrimoni, malgrat la joventut del Rei, va ser consumat des del principi... i es va perllongar després durant més de set anys, en el segon dels quals vaig concebre Alfons, el meu fill; el futur, el proper rei d'Aragó.

VIOLANT: Maldició, Elionor, no he vingut per embrancar-me amb vós en una fútil baralla bizantina, els fets, la vida...

ELIONOR: La vida? Penseu que esteu en condicions de donar-me lliçons de vida, a estes alçades de la història? Els Fets? Tan alt concepte teniu de vós? La princesa hongaresa...

VIOLANT: Reina...

ELIONOR: la reina hongaresa... Enfilada, petulant, al tron d'Aragó; se sent segura, poderosa, prepotent. Us recorde que us porte més de dos lustres d'avantatge en aquesta vall de llàgrimes i, des d'aquesta cel·la llòbrega, us vaticine que..., escolteu-me bé (Abaixa la veu mirant la figura al fons) –sé el que estic dient-vos- acabareu passant pel tràngol que a mi em va fer passar!

VIOLANT: Prou. L'odi us cega...

ELIONOR: Ceguesa, ceguesa... Hauríeu de saber que són els ulls de l'ànima els qui es mostren més clarividents; molt més a mesura que aquesta, com en el meu cas, s'hi acostava... a Déu;

VIOLANT: No, això no és cert. Una argamassa de gelosia i ràbia ha construït un mur al voltant del vostre cor i el pas del temps no ha aconseguit apaivagar el vostre desassossec...

ELIONOR: Això en té, de gràcia. Em parleu de desassossec. Arribeu ací a pertorbar la pau sagrada d'aquests murs amb les vostres capritxoses tribulacions de Reina venerada, altiva, potser... insatisfeta?

VIOLANT: Sotsobreu...

ELIONOR: Interrompeu el descans d'una dona exhaurida, sí, de cos i d'ànima... i em parleu de... de...

VIOLANT: ... Sou vós qui provoca aquesta dialèctica cruel amb la vostra allau de retrets...

ELIONOR: (Riu)... I el pitjor, el més curiós de tot és que ni tan sol m'haveu confessat en realitat el motiu d'una visita tan infame. Però... tant se val! Potser jo ho intuïska.

Resulta difícil... convèncer el rei en qüestions, diguem... testamentàries... m'equivoque?

VIOLANT: La voluntat de Jaume és ferma... és, sí, és...

ELIONOR: contumaç?

VIOLANT: ... potser...

ELIONOR: tossut? Deixeu-me aconsellar-vos; Violant. No és el vostre marit un home al qual convé deixar a soles per molt de temps, paraula; la seua... "obstinació" en alguns terrenys (irònica), en fi... Potser hauríeu de tornar aviat i romandre al seu costat, vigilant... (Com en confidència)

VIOLANT: Al seu costat... Qui, creieu que ha estat permanentment al seu costat, tots estos anys, suportant les seues... neures, les seues penes, les seues batalles, les seues contradiccions...?

ELIONOR: Les seues... obsessions?

VIOLANT: les seues frustrants tortures personals...

ELIONOR: Potser les seues... infidelitats compulsives? (Irònica) Endavant! Amb qui penseu que esteu parlant? Jo vaig conèixer també tota aquesta panòplia de turments;

VIOLANT: Doncs aleshores ja sabeu a què em referisc. Estimar/amar sense límits. I cada nit, cada nit... esdevindre el racó on abrigar/acotxar el descans d'eixe poltre exhaurit, suat, aquest desig salvatge, eixe...

ELIONOR: ¿Eixe...?

VIOLANT: ... Fins que algú l'usurpa i...

ELIONOR: Prou! És suficient... (Canviant, acusant, retraient) parleu... d'usurpar quan en el fons vós no sou res més que una usurpadora...

VIOLANT: Qui parla més d'usurpar ...?

ELIONOR: Jo parle, i per Déu que no estic referint-me al robatori del meu legítim espòs per part d'una estrangera que va arribar dels confins d'Eur...

VIOLANT: De nou, una pàtina brutal de gelosia cega la vostra ànima. Jo no vaig arribar per arrabassar un marit. Quan jo vaig arribar-hi, el vostre matrimoni... havia estat ja invalidat; de fet hi era ja mort i soterrat...

ELIONOR: No, no estic parlant del meu matrimoni. Crist! Jo parle d'usurpar trons i... (s'embranquen i arriben gairebé a les mans) i m'assisteix tot el dret. I Déu és testimoni!

VIOLANT: Es pot saber a quin Déu esmenteu i quin diable maneja els fils de la vostra llengua? Trons? On germina aquesta malvolença? D'on traieu eixa blasfèmia?

ELIONOR: D'on? De debò voleu saber-ho?

VIOLANT: Estic desitjant saber l'origen d'eixa infàmia...

ELIONOR: doncs... siga

VIOLANT: Siga!

ELIONOR: del propi... Jaume! (Es queda mirant-lo)

JAUME: Com?

VIOLANT: Com?

JAUME: Què...?

VIOLANT: Què...? Maleïda mentidera!

ELIONOR: Això penseu? Pregunteu-li, llavors, quan esteu entre els seus braços... Si en tornar-hi, la companyia de les odalisques... musulmanes, és a dir, li deixen, és clar, alguna estona lliure... (càustica)

(Ell fa gestos a Violant per tal d'ignorar aquesta darrera càrrega. Ella dubta i flaqueja).

VIOLANT: Bruixa... envejosa. Així us cremareu a l'infern. El despit novament cega la vostra ànima i l'ompli de verí com a cicuta en flor. La mentida...

ELIONOR: La mentida? Aleshores... Per què, per què... sé... que el tron magiar està tacat... amb la tinta llefiscosa de la traïció? I... el vostre pare... és còmplice.

JAUME: Què...? Ignora-la, Violant...

ELIONOR: I d'alguna manera, vós...

VIOLANT: Jo? Com podeu parlar-me...?

ELIONOR: Vós... Sabeu el millor? (Càustica)

JAUME: No, Elionor, ja n'hi ha prou! (sospitant la revelació que s'hi acosta)

VIOLANT: No puc escoltar...

ELIONOR: M'ho va confessar una nit de lluna, Sí, Jaume, (acostant-se a ella, besant-la, rient-se) mentre el meu cor es diluïa en el llet, pam-pam, pam-pam, enmig dels seus braços, com un terròs de sucre en la llet acabada de munyir, o millor caldria dir...

acabada de masturb...! (Violant l'empenta amb força)

VIOLANT: Prou, mentiu, bruixa grollera! (Riu Elionor)

ELIONOR: Sí? Grollera? Llavors, pregunteu-li -insistisc- si us atreviu, és clar... La seva llengua va dipositar (ell intenta silenciar-la, ella arrogant) aquell secret entre els meus pits, -mig borratxo (amb altivesa), sí-, la distància entre els nostres llavis no era major que eixa seda amb què ara us complimenta...

VIOLANT: Mentidera! En aquell temps no podia saber, ni tan sols... millor dit... encara no havia succeït... (ell les mira alternativament)

ELIONOR: ... en realitat, no va ser ... en "aquell temps"...

JAUME: No!

ELIONOR: ... la meva estimada reina, (càustica al màxim) com dieu.

VIOLANT: què...?

ELIONOR: ...Va ser molt de temps després; val a dir... ja... quan ja, en fi, estava... casat amb vós...

JAUME: No escoltes...

ELIONOR: ... en una visita del Rei a aquest monestir burgalès, aprofitant la campanya de Soria.

VIOLANT: Què?

JAUME: Elionor!

ELIONOR: Volíeu saber?

JAUME: Violant!

ELIONOR: L'experiència no és només la mare de la ciència. També, per sort o malauradament, ens proporciona saviesa. I amb freqüència...

JAUME: El temps ha macerat la teva perfídia...

ELIONOR: ... aquesta saviesa és una madrastra cruel i ens esclavitza. I ens tortura.

Sapiguen, doncs, ingènua. I creieu-me, ho sent...

JAUME: Ho sent, Violant...

II – TOCADA

VIOLANT: (Es dirigeix a ell primer, després a ella) Com vas ser capaç, fill de...? Que les flames de l'avern teixisquen el seu vestit mortal al teu... al vostre voltant...!

ELIONOR: doncs... compartirem aquesta pira... (Tus) Aquestes cel·les són tan humides i fredes. Potser us vinga de gust compartir aquest licor... (Invitació primera. Violant la rebutja)

(Retirant-se, Jaume cau sobre el reclinador en posició de confessió, etc.)

VIOLANT: ... em vau humiliar, doncs, amb la teia incandescent de l'engany i ho vau fer a més a més... profanant un lloc sagrat... (Tendeix a la histèria) I teniu la desvergonya de continuar vivint ací!

ELIONOR: I qui no amaga algun pecat en el fons de la seva ànima... Qui? És que vós podeu tirar la primera pedra...? (De vegades beu una mica de licor)

VIOLANT: I gaudiu mentre m'ho conteu...

ELIONOR: Volíeu saber? Fixeu-vos, (continuant irònica la seua xerrada, somrient) el seu alè de vi em va impregnar aquella nit la pell/les orelles (acostant-se al got i a ella una altra vegada) mentre, entre el silenci d'aquestes parets mudes, pronunciava eixes paraules... aquell secret tan gelosament amagat en la família reial hongaresa. Us sorprèn?

JAUME: Ja n'hi ha prou! No has infligit prou dany? (A Elionor)

VIOLANT: (plorant més ...) El vostre cor es debat entre l'ira i la impotència i acaba nodrint-se amb l'almesc àcid de la venjança ...

ELIONOR: ... i la vostra consciència magiar peca d'ingènua i es nega a creure la veritat.

VIOLANT: Preferisc ignorar les vostres paraules; preferisc pensar que en aquesta clausura desfermeu boges elucubracions... (s'aixeca i es dirigeix a l'altre costat)

ELIONOR: ... en la meua clausura recórrec a Déu i (Sobre el llit) Ell m'il·lumina per tal de no...

VIOLANT: ... per tal de no embogir, però en el fons, no sou més que una pobra boja... I els vostres absurds disbarats inunden d'odi el poc que roman de vós...

ELIONOR: El poc que roman...? N'hi ha sentiments inesborrables. I pel que fa al rei, (mirant-lo) la veritat és que sí, jo l'estimava, és cert, però l'amor en té, de límits i el cor...

VIOLANT: ... en té, de raons que la raó... ignora?

ELIONOR: ... No pot permetre's el luxe de traspasar-los eternament.

VIOLANT: El vostre cor traspua angoixa, potser hauríeu d'apaivagar-lo mitjançant la confessió... sempre –és clar- que no ho feu, recorrent a... (Mirant el fruiter)

ELIONOR: a...?

VIOLANT: a la... masturb... !!! (Rialles, canvi brusc, burla)

ELIONOR: (Mira el plàtan del fruiter) Heretge! Necessiteu confessió, com us atreviu...?

VIOLANT: Confessió? Qui necessari...? Vós la necessiteu més que jo...

ELIONOR: (seu a la banqueta) Confessió, jo? No és la vostra ànima qui necessita el perdó per tal de mitigar la ràbia insuportable que li produeixen les meues paraules?

VIOLANT: Nècies!

ELIONOR: Tanqueu les vostres reials orelles, doncs.

VIOLANT: Tanqueu vós eixa boca d'escurçó...

ELIONOR: Potser no arrossega eixa mala consciència vostra... una càrrega que l'ànima fràgil és incapaç d'assumir...? El vostre espòs, (mirant-lo) el Rei, sí, encara que us sàpiga greu, ha esdevingut un... dèspota (Mirant-la, burleta).

VIOLANT: Dèspota...! Una altra perla de la vostra ànima rancorosa...

ELIONOR: Un tirà, sí, de vida llicenciosa... Penseu-ho bé... És un home sí, i els homes incorren, inesperadament, (confident) en vicis ocults.

VIOLANT: ...Vicis ocults, com una casa o potser un... monestir?

ELIONOR: Són vicis que arrosseguen des de la infantesa i un dia, quan menys ho esperes... una aixeta s'obre i desferma una allau d'abjectes comportaments i injustos pensaments.

VIOLANT: (Molesta, es desplaça al costat de la finestra) potser... (Reflexionant sobre les paraules) ells són de vegades tan simples... Victòria, triomf, trofeu, testicles... Ideals masculins!

JAUME: És que és això potser un acte de fe? On és, doncs, la foguera? I el cilici?

ELIONOR: I fonamenten el plaer en la consecució del seu més alt triomf... (La convida de nou a beure)

VIOLANT: L'orgasme...? (Aquesta vegada accepta i comparteix beguda)

VIOLANT i ELIONOR: L'orgasme...! Déu ens perdone. (Senyant-se)

VIOLANT: Sí, que Ell ens perdone, (còmplice).

ELIONOR: Ells menyspreen tot allò que ignoren i en eixe menyspreu compulsiu acaben incloent la veritable font del seu plaer: la seva femella,

VIOLANT: la seva esposa,

ELIONOR: la seva donzella

VIOLANT: la seua/sa mare

ELIONOR: la seua/sa esposa

VIOLANT: la seua/sa puta/meuca/etc"

ELIONOR: Brindem per elles!

VIOLANT: Sí, salut, per totes elles!

(Beuen, Elionor ha buidat el seu got i va per més. Passa per darrere de Jaume, que es troba a la taula jugant als escacs i reflexiona)

ELIONOR: Per tot... Un moment. On rau aleshores la veritable virilitat? Existeix la veritable virilitat o... (càustica, sarcàstica, s'agenolla per emfatitzar la immensitat del desert) és només el miratge que birbilleja en l'opacitat desèrtica de la seua ànima?

VIOLANT: (imitant-la, com a gosses olorant-se ambdues) Tal vegada és només qüestió de servilisme. Amo meu, on és l'os que em cal recollir? (Treu la llengua panteixant). Ah sí, ja hi vaig... Sóc la vostra...

ELIONOR i VIOLANT: ... gossa?

ELIONOR i VIOLANT: bup bup

ELIONOR: obsequència,

VIOLANT: violència:

ELIONOR: obediència,

VIOLANT: submissió

ELIONOR: servilisme?

VIOLANT: esclavitud?

ELIONOR: Potser, i el pitjor de tot... consentida.

VIOLANT: "En un segon es fa un amo... n'hi ha prou amb un esclau mut"

ELIONOR: Tots els hòmens són iguals... Recordeu Pere II, el pare de Jaume?

JAUME: Què, què dieu? Que té a veure el meu pare...?

ELIONOR: Deien que era incapaç de renunciar a una bona femella si es posava a l'abast...

VIOLANT: Algun home ho faria? Quin de tots ells rebutjaria una donzella nua...?

JAUME: Dona, en fi, això depèn...

ELIONOR: Amb bones corbes, llibertina, luxuriosa...

VIOLANT. Provocativa, sicalíptica, irresistible...

JAUME: ...en eixe cas...

ELIONOR: Quants homes resistirien una oferta així? Quants d'ells... renunciarien, és a dir, deixarien l'ambrosia sense provar-la, el fruit en el seu arbre, desaprofitant el plaer sense límits, amb només el gest d'allargar la mà?

JAUME: Que té això a veure amb el meu pare? (juga a escacs)

ELIONOR: Ara oficies d'advocat del diable?

III-CONTRAATAC DE VIOLANT

VIOLANT: Vol dir això, llavors, que som diferents, homes i...?

ELIONOR: Homes i dones? Això resulta evident. És que acceptaríeu vós, així sense més ni més, un donzell...

VIOLANT: ...de formes fortes, (l'altra va excitant-se) de llavis carnosos, de figura apol·línia... (Jaume es va despullant al costat del bagul)

ELIONOR: ... Mare de Déu, Violant, conteniu-vos,

VIOLANT: ... fibrada musculatura,

ELIONOR: Violant... controleu-vos, (es dirigeix al jaç i es recolza, excitada)

VIOLANT: veu vellutada, barba hirsuta...?

ELIONOR: Prou! Profaneu la meva estança i (intenta posar-se seriosa vacil·lant) i ara intenteu convocar el mateix dimoni mitjançant el desig...

VIOLANT: El desig? Som... o no en som com ells? (Elionor torbada) ...Per què, aleshores, hem de silenciar els nostres desitjos més íntims per descriure la calor del nostre cos... (desplaçant-se per darrere de la taula)

ELIONOR: insistiu? Pareu, us dic...

VIOLANT: ...el nostre cos, (beu glops del licor), desitjós de consumir l'amor més violent... (Mirant-lo) amb un home apetitós?

ELIONOR: Silenci. És suficient.

VIOLANT: Un home desitjable...

ELIONOR: Per Déu, que la Verge s'apiade...

VIOLANT: Un baró diví que, com a una deessa, us transporte al paradís i consume allí el seu desig carnal, animal/brutal... (Ja prop d'Elionor)

ELIONOR: Deixeu-lo! No és comparable. Un home... un home seria capaç de matar per... per una donzella nua. Són tan primitius. Els dominen els seus instints...

IV - EMPATIA

VIOLANT: Cert. Quants homes van caure en un parany irrevocable precisament per eixa imprudència?

ELIONOR: Em doneu la raó... (S'incorpora i va cap a la banqueta)

VIOLANT: No és aquest, precisament, el cas del pare de Jaume, el rei Pere el Catòlic?

JAUME: Una altra vegada el meu pare! Aprofundi en eixa ferida!

VIOLANT: I si cal, ens pixarem/orinarem en ella! (Gest procaç i d'orinar)

ELIONOR: Només els importem per aportar luxúria, hereus i plaer ... (seu)

VIOLANT: Si nosaltres som les autèntiques/veritables artífexs ... Les que podem controlar els fils del seu plaer, aquest plaer els subjuga i els sotmet com a corders...

(Elionor bela) Per què, llavors, (apropant-se amb complicitat) per Déu, ens hem deixat sotmetre fins eixe punt?

ELIONOR: (En un estat nebulós) Eixe punt? Eixe punt! Segons les llengües maldients... parlen d'un punt màgic...

VIOLANT: ...un punt...?

ELIONOR: Potser no ho heu sentit mai? Em defraudeu. No ho conten allà, en les terres magiars o, potser, les mediterrànies?

VIOLANT: No he escoltat res d'això!

ELIONOR: Un punt en el més profund del nostre cos, ja sabeu...

VIOLANT: desconec eixa llegenda.

ELIONOR: em sorpreneu... Jo, ací tancada entre aquests murs que clausuren tota lascívia i blinden tota vida dissoluta, he escoltat aquesta llegenda propagar-se com a llavor pecaminosa en un sòl assaonat,

VIOLANT: informeu-me, us prego...

ELIONOR: És..., que Déu em perdone... (se senya), un punt màgic, en el més íntim, i arribar a trobar-lo activa els més recòndits mecanismes del plaer.

VIOLANT: Llegendes rurals. Espereu, sí... Les velles fetilleres hongareses parlaven de punts similars a l'interior del nostre...

ELIONOR: És cert, Violant, (Mirant-la burleta i provocativa) Mai el rei no el va descobrir en vós?

VIOLANT: (Canviant to) Un moment!/Pareu/Alt. Intenteu entabanar-me amb aquesta història; No em desvieu, Elionor. No he vingut a parlar de punts màgics del plaer ni...

ELIONOR: No obstant això, participeu amb entusiasme de la seva llegenda. Advertisc certa brillantor en els vostres ulls hongaresos...

VIOLANT: ... Prou. A més, No suposa aquest plaer precisament la servitud de què, abans, ens queixàvem? Som les ames o les esclaves del seu plaer? Està una reina al servei del seu rei? Per què no a l'inrevés?

ELIONOR: Per la Mare de Déu, que fa anys que porte eixa pregunta clavada en l'ànima,

VIOLANT: En quin moment vam abjurar, doncs, dels nostres principis de com a femelles i com a eixos de la Creació?

ELIONOR: ... sí, per tal de cedir les regnes a un ramat sense cervell, obsessionats sempre amb la guerra, el sexe i, potser, també, la mort...?

VIOLANT: Puc *recordar-lo* ara mateix, envoltat de consellers... (Recolza peu al jaç)

ELIONOR: I qui sap si també d'alguna... cortesana!

VIOLANT: ... Fidels súbdits disposats a doblegar la seva esquena i clavar el seu genoll en el fang aragonès del Pirineu (engolant la veu) "cavallers...

JAUME: (Peu al bagul) Benvolguts nobles... escolteu ...

VIOLANT: escolteu: "... Anem a preparar la nova campanya amb dos centenars de vaixells que salparan, amb l'ajuda de Déu, des de Salou, el setembre" (L'altra saludant complaent, etc.) i Sobretot... Vergonya...

JAUME: ...vergonya, cavallers... vergonya!

ELIONOR: Sí, vergonya. Això és el que necessiten. També... ell. (Desplaçant-se fins a la creu)

V – EL VERÍ INICIA EL SEU EFECTE

VIOLANT: (De sobte pensativa) Tal vegada, la raó no estiga tan lluny ara de les vostres paraules. La mort de seus cavallers més lleials ha anat minant progressivament el seu tarannà i l'ha convertit... és cert, en un home venjatiu, llengut, desprietat i potser...
(pensativa)

ELIONOR: ... dèspota, ara ho enteneu; verbalitzeu-lo, us ajudarà ... Ho veieu...?

JAUME: (desplaçant-se a la taula, als escacs) Per què pronuncieu eixes injustes paraules?

VIOLANT: ... Ho dic perquè fa temps va iniciar un distanciament...

ELIONOR: Conec aquest tipus de distanciaments, el vaig patir també i tampoc vaig saber valorar-lo... Assumiu-lo. Algun dia es cansarà de vós i acabarà foragitant-vos. El mateix que se'n va cansar de mi. En el fons som com eixes famílies de jueus... que finalment són foragitades...

VIOLANT: de la seva terra,

ELIONOR: I qui diu que aquesta és la seva terra?

VIOLANT: Van fer créixer arrels fa lustres. Què els diferencia de nosaltres?

JAUME: Potser el nas! (Tocant-se-la)

ELIONOR: Pregunteu-vos millor... Què els fa assemblar-se a nosaltres, si és que en alguna cosa s'assemblen? Potser en l'amor pels diners?

VIOLANT: No són, els nostres també, eixos signes, la riquesa, els béns? Fixeu-vos en la grandiositat d'aquestes parets.

ELIONOR: fixeu-vos alhora en la seva sobrietat.

VIOLANT: Gosaria dir que l'abadessa té prerrogatives que ja voldrien alguns nobles, fins i tot alguns reis. Riqueses, camps; i manar per damunt de voluntats...

ELIONOR: Però, amb tot el seu poder, l'abadessa viu devota només de Déu i, vos puc assegurar, morirà sense haver-ne gaudit el plaer de sentir un baró en les entranyes...

VIOLANT: Veig que, malgrat tot, conserveu intacte el vostre esperit ardent de dona...

ELIONOR: Pensàveu que potser vaig passar tota la meua vida en aquesta reclusió?

(Passeja per la cel·la, mirant el crucifix i tocant els cabells del Jaume, encara agenollat)

Potser no vaig ser la dona que va ensenyar al rei a ser un home?

JAUME: Elionor...

ELIONOR: No vaig ser, a pesar de tot, el seu primer i veritable amor, la seva musa indòmita, la seua...?

JAUME: Elionor! (Intentant agafar-li la mà)

ELIONOR: ... la seva femella encesa!

JAUME: Elionor! (Acaronant-li la mà)

ELIONOR: ... la mare devota que va concebre el seu fill reial?

JAUME: Jo era a penes un adolescent/jove, el matrimoni, el Papa... (abraçant-la intentant besar-la, etc.)

VIOLANT: Els vostres records us acosten al terreny de la luxúria, i en aquesta clausura no...

ELIONOR: ... En aquesta clausura, voluntària, no oblide ni perdone fàcilment, (apartant JAUME) encara que el Creador m'haja infós ànim aquests anys i assossegat la meva ànima... fins, almenys, fins a cert punt... (s'acaricia zona íntima)

VIOLANT: ... comprenc, una altra vegada eixe punt, (assenyala irònica) Fins a cert...

ELIONOR: ... I això no impedeix que bressole de tant en tant eixa ànima entre...

(Gestos de bressolar) els braços del record... És que creieu que he oblidat l'olor tòrrid de la seva pell reial al voltant del meu cos? (Abraçant-la)

VIOLANT: No pretenc... (un poc torbada)

ELIONOR: ... o el contacte de la seva barba poderosa (acaronant-la) en el meu rostre, mentre desgranava cada nit, sobre el nostre llit, les seues bèl·liques obsessions?

JAUME: Vergonya, cavallers, vergonya!

VI – SÍNDROME D'ESTOCOLM

VIOLANT: M'avergonyiu! (torbada)

ELIONOR: Les meues paraules... (irònica) us vio...lenten... Vio-lant? (Rient el seu propi joc de paraules)

VIOLANT: Prou! (Dirigint-se a ell')

ELIONOR: O la carícia...,

VIOLANT: ... la carícia... (Entrant en antitètica complicitat, arrabassant-li a ella la cara de Jaume per tal d'acaronar-la ella) potser, de les seves mans reials incendiant el pit, prest a l'amor més desbocat?

ELIONOR: El cert és que els homes -i ell ho és- no intenten comprendre'ns. No, no... empatitzen (ell es retira una mica desconcertat)

VIOLANT: Teniu raó, no empatitzen ...

JAUME: Per què dieu ...?

ELIONOR: No ho fan. Tampoc ell n'era una excepció. (To més frívol) El seu objectiu sempre era abastar un regi orgasm...

VIOLANT: Un orgasme reial?

ELIONOR: Noble

VIOLANT: reial

JAUME: un moment...

ELIONOR: brutal

JAUME: no...

VIOLANT: reial

ELIONOR: Esteu obsessionada amb la reialesa.

VIOLANT: I vós amb noblesa.

JAUME: I ambdues amb l'orgasme!

ELIONOR: Però és que l'orgasme és allò que dóna plenitud a la reialesa...

VIOLANT: I aquesta és patrimoni exclusiu de la noblesa?

JAUME: Resulteu críptiques! (desconcertat)

VIOLANT: ... O tal vegada siga a l'inrevés...

JAUME: a l'inrevés?

ELIONOR: al capdavant... som nosaltres les qui controlem eixe orgasme, no?

VIOLANT: Sí, i nosaltres les qui... podem fingir-lo.

JAUME: Fin... gir? Fingies? Fingíeu?

ELIONOR: Teniu raó, som nosaltres les ames d'eixe orgasme històric...

VIOLANT: histriònic

ELIONOR: reial

JAUME: Fin... git?

VIOLANT: Brutal (comencen a simular l'orgasme en la banqueta)

JAUME: No! Pareu! (S'interposa davant el crucifix) Vergonya, senyores, vergonya!

ELIONOR: Això sí, és clar, és per necessitat. Són mentides... piadoses (Oració i burla)

JAUME: Pietat, Senyor, pietat! (Sobre el reclinatori)

VIOLANT: Les dones només fingeixen per necessitat, és a dir, per naturalesa. (Rialles)

ELIONOR: Llavors potser les orientals, han aconseguit la plenitud perquè cedeixen al caprici sicalíptic de... l'home...

VIOLANT: ... De... l'amo. Possessió, sí, possessió, (Segueixen gestos sicalíptics)
aquesta és la clau, possessió, però...

ELIONOR: ... Però, qui posseïx a qui?

VIOLANT: Jo... tal vegada mai no he deixat de ser... posseïda

ELIONOR: I qui pot afirmar que aquesta barreja -l'amor, la guerra, l'honor, el sexe- no siga el que subjau en el fons de ...?

VIOLANT:... del seu... escrot? (Rialles,)

ELIONOR: Sí, per què no? Del seu escrot! Regi, reial escrot... (engolant la veu) ...on resideix l'esperma que fecunda "La Terra Promesa" (rialles)

VIOLANT: (descavalcant) Voleu saber un secret?

JAUME: Compte amb eixa llengua!

ELIONOR: Parleu, parleu! (s'hi apropen, amb complicitat)

VIOLANT: (Baixant la veu) De vegades ha corregut el rumor... que Jaume pateix...

JAUME: Violant!

VIOLANT: Deixa'm!

ELIONOR: ... digueu...

JAUME: Deixa-ho!

VIOLANT: guardareu el secret...?

JAUME: Guarda'l tu si ho és!

ELIONOR: (ansiosa) Parleu, per Déu!

VIOLANT: ... priapisme! (Riu)

ELIONOR: Què?... Priapis...?

JAUME: Violant, controla't, per Déu!

VIOLANT: (apartant) Príá ... Ja sabeu, una erecció permanent! Malaltissa/patològica ...

(Rialles i gestos ad hoc)

ELIONOR: Ha, ha, règia! Tot el dia la verga reial en posició d'assalt? Presenten armes, presenten armes, cavallers, carreguen, Au, vinga! (Provocativament)

JAUME: Prou! Heretges! Confessió! (Es dirigeix al bagul)

ELIONOR: Silenci. Abaixem la veu.

VIOLANT: Potser... tot siga conseqüència d'aquells traumes de la infantesa, allà a Montsó, quan tots al seu voltant conspiraven...

ELIONOR: Diuen que li posaven pedres, prop del bressol, serps... Sí, molts nobles van estar implicats; fins i tot el seu oncle Ferran, ànima de Déu (posició oració, però

càustiques, xiuxiuejant). Diuen que conspirava allà en Montsó, perquè aspirava en secret al tron d'Aragó...

VIOLANT: Sí, home de Déu -i del diable-. A mi em va revelar una vegada Jaume que fins i tot es va confabular... sí, el seu propi oncle, amb una fetillera, per robar-li tots els seus llibres i tornar boig el pobre xiquet... Sabeu? Va ser la intervenció providencial de Peronella, la seva cuinera a Montsó, qui va posar al descobert el complot (rialles)

ELIONOR: Presenten olles!

VIOLANT: Presenten armes!

ELIONOR: Armes! L'arma amatòria ferma, en posició d'atac (rialles). Així ho diuen ells, no?

VIOLANT: Els encanta la terminologia amb caire militar (gestos marciais)

ELIONOR: Sempre militars. Els militars? Us heu fixat? Ells sempre... en tenen, d'adversaris! (Marxant)

VIOLANT: És cert, Xafarranxo de combat! En guàrdia! (Brandant la flauta, rient)

ELIONOR: La veritat és que era rara la nit que no freqüentava el nostre llit amb el seu desig insatisfet... (Parlen sense sentir-se)

VIOLANT: (A part) O... potser el d'alguna musulmana? (Ball ventre, música)

ELIONOR: ... Arribava i regava amb la seva reial aspersion fins a l'últim racó del meu cos...

VIOLANT: O el d'una altra sarraïna, ... Amb el seu "yihab" al damunt. Sembla que hi poden provocar més embuix, més, més que ...

ELIONOR: Més... que... qui? Més que nosaltres?

VIOLANT: Aneu ara a assumir la culpa? Priapisme (sí, la meva reina, solemne, engolant) "...prepara els teus malucs perquè el rei està en ordre de batalla i ha de satisfer els seus més íntims desitjos..."

ELIONOR: Ara que ho dius. El seu pare... Diuen que abans de la Batalla de Muret va passar la nit... (amb plàtan) en guàrdia! (Rialles)

VIOLANT: També priapista? (Adopta posició d'en guàrdia)

ELIONOR: Què vaig jo a saber! Tant se val! Qüestió de lascívia! Pura i dura! (rialles)

VIOLANT: Maleït rufià, Per això... Aquesta va ser la seva perdició en la batalla, a mans del comte Simó de Monfort,

ELIONOR: Comte Simó... Comte Mamó, sí...

VIOLANT: mamó, (cretí, neci, etc.).

VII - argüeix EN LA SEVA DEFENSA I LA DE L'HEREU

(Ambdues deixen els objectes)

ELIONOR: ...que després va mantenir Jaume segrestat... si no haguera intervingut el Papa (des de l'altre costat de la taula)

VIOLANT: Innocenci III?

ELIONOR: Sí, Innocenci III, encara que... no penseu tot el que contem; inquisidor i avar... (confidència) vetllava pels seus interessos, més en la Terra –és veritat- que els del cel.

VIOLANT: L'Església sol caure en aquestos vicis...

ELIONOR: Va ser Maria de Montpeller, la mare de Jaume, qui va...

VIOLANT: La vostra sogra? (Rialles)

ELIONOR: I la vostra! (Riure. Brinden) qui va... aconseguir arrencar a Innocenci la promesa que Jaume seria tutelat pels Templers... ja sabeu...

VIOLANT: I és per això que va anar a parar a Montsó? Maria de Mont... (solemne), sí, eixa dona devia ser tot caràcter -diuen- i sang reial... Bizanci...

ELIONOR: Sí. L'imperi bizantí, més somnis esquerdats, (pensativa, canvi) com jo, esquerdada, clivellada, obligada a sotmetre'm a aquesta humiliant... anul·lació del matrimoni, (ràbia); (Violant es mostra commiserativa) malgrat ser mare de l'hereu, el príncep Alfons d'Aragó i Castella,

VIOLANT: És una manera de veure-ho...

ELIONOR: Una "manera" dieu? Déu maleïska tots els que van ser còmplices d'aquella vil/mesquina/ maniobra. (Va tornant-se greu) Vós mateixa, d'alguna manera, ho va ser. O almenys, va acabar sent la més beneficiada...

VIOLANT: Sembla que existien raons de parentiu suficients per a...

ELIONOR: Parentiu? Suficients? Lloat siga Jesús. La capritxosa voluntat del Rei! Per Déu beneït! Aquesta va ser l'única raó... És a dir, a banda, és clar, de les seues vel·leïtats

VIOLANT: No és el que va arribar fins a la meua oïda...

ELIONOR: Les vostres orelles esclaves pateixen certa manca de criteri... per no parlar de sordesa... diguem, selectiva... Va arribar fins a elles/Us va assabentar que el rei i jo vam tenir un fill i que és l'hereu de...?

VIOLANT: De fet... jo també sóc mare d'hereus, *Pere, Jaume...*

ELIONOR: Hereus, dieu?

VIOLANT: ... i les meues filles Violant, Constança; i el petit... Ferr ... (amb desconsol)

Ferran... el meu pobre (cau en sanglot)

ELIONOR: Violant, (commiserativa) no ploreu, vinga. Heu de superar-lo, mireu-me a mi, desposseïda de tot i ara, també fins i tot la salut.

VIOLANT: Era només un xiquet... us imagineu? Tres/o quatre anys, el meu pobre ...
(Plorant desconsoladament ja. De sobte entra en histèria) I qui, per Déu beneït, diu que vull esquarterar el regne? L'únic que vull és justícia; llegar territoris als meus fills. Estic farta del concepte passat de moda/anacrònic de la primogenitura.

ELIONOR: On queden, llavors, els drets que assisteixen al primogènit? L'autèntic príncep és Ell! (Cridant) Només, ell! (Transició)

VIOLANT: I jo voldria casar la meua filla major, Violant, amb un rei...

ELIONOR: (distanciant-) Sàvia decisió, feu-ho, això no canvia les coses, sàvia...

VIOLANT: Sí, savi... Un rei savi seria fascinant. De fet, no veig per què hauria d'heretar el vostre fill tot l'immens regne.

ELIONOR: El Papa va posar les condicions per a l'anul·lació...

JAUME: (Com a Papa): Recorda, Jaume, (amb el crucifix) La condició "sine qua non" és mantenir al teu primogènit Alfons com a hereu... (Torna al bagul)

VIOLANT: En tot cas, molts dels territoris són producte de les campanyes de Jaume; no heretats del seu pare.

ELIONOR: Potser esteu pensant la remota possibilitat...? (Riu)

VIOLANT: No seria un honor per al vostre fill un compromís amb...?

ELIONOR: Tal vegada un honor... incestuos...?

VIOLANT: Oblideu-lo. A més a més, quant als territoris conquerits, en molts d'ells vaig participar jo, directa... o indirectament. El mateix Castelló, València, Borriana, El Puig... Ai! El Puig! Si no haguera sigut per mi...

VIII - argüeix VIOLANT, SUCCESSOS DE EL PUIG I VALÈNCIA

ELIONOR: Per vós? Tinc entès que l'autèntica artífex va ser la Verge Maria...

VIOLANT: ...Santa Maria del Puig... (una mica irònica) Sí, va ser eixa troballa, certament, la que va infondre moral als homes gràcies, en bona part, al bonàs de Fra Pere Nolasc. La veritat és que va ser un dels homes més valuosos de Jaume, sempre al seu costat. De vegades he arribat a pensar si no li tindria un soterrat afecte...

ELIONOR: Us endinseu amb facilitat en sinuoses drecceres pecaminoses...

VIOLANT: La veritat és que va mantenir ferma la fe del Rei, contra vent i marea... Diversos fronts assetjaven la seva ànima i... llavors va flaquejar fins al punt de qüestionar-se si no seria... la Fe sarraina la veritable...

ELIONOR: Déu meu, fins a eixe punt? Abjurar de la seva fe! Potser van influir les sarraines; els seus pits a la nit sempre van temptar Jaume, com a sirenes udolant al vent en les orelles d'Ulisses...

VIOLANT: també les musulmanes són com a nosaltres; busquen el plaer, la riquesa, la luxúria, i sobretot, l'amor...

ELIONOR: Elles ens diuen gosses cristianes!

VIOLANT: el propi Rei, us confesse, patia convulsions, de vegades pensant en els infidels... L'he vist despertar-se a la nit de sobte, quasi saltar damunt del llit,

ELIONOR: Levitar? (Rient)

VIOLANT: levitar, sí, sobresaltat, suant, víctima d'urgències oníriques, pres dels seus malsons

JAUME: No desvelaràs secrets d'alcova?

VIOLANT: ... debatent-se en insomnis asfixiants, despertars precoços. I... eixe, eixe

descontrol d'esfínters (rient-se)

JAUME: Maleïda sigues. Vas a profanar la intimitat del Rei?

ELIONOR: l'enuresi?

JAUME: No!

VIOLANT: Sí... sí, l'enuresi reial; mon senyor... un reial orinal! (Histèrica rient) Alguna vegada vaig pensar si ell no seria víctima, potser, d'una mena de tràngol endimoniàt...

JAUME: Prou. Vexeu així el meu llegat! (S'aixeca)

ELIONOR: excitació, tics... (Imita)

VIOLANT: Paraules malsonants, gossa, meuca/ramera...

ELIONOR: meuca!

JAUME: Gossa...

VIOLANT: Cerda!/Truja!

JAUME: Prou!

ELIONOR: Truja, sí! Diabòlica malaltia. Una mena de possessió. Fa això amb vós?

VIOLANT: No ho feia amb vós? Segura? A la campanya de El Puig, per exemple...

JAUME: Fra Pere, la Mare de Déu... veniu a ajudar-me... Silencieu-les. (Es posa la corona)

ELIONOR: Li passava allí?

VIOLANT: de fet, li passava amb freqüència, bé és veritat que va estar sotmès a fortes pressions; hi va deixar el seu oncle Bernat, a càrrec d'eixa fortalesa... Aquella Cebolla!

(*)

JAUME: Bernat ... (comença monòleg, etc. Simultaniejant amb elles) "... La gràcia immensa del Nostre Senyor s'ha mostrat avui esquiva, com un mar melangiós i ha estat cruel amb tu...

ELIONOR: La Cebolla? Ceba... Cebeta (Rialles i plors irònics) Continguem doncs els plors!

JAUME: ... Perquè teu, Bernat Guillem, és en gran mesura el mèrit de la nostra victòria a El Puig, aquell vint d'agost... Com passa el temps! Estimat oncle...

VIOLANT: Sí, vos ho jure, Així anomenaven aquell turó perdut a poques jornades de València; primer Enesa, després... Cebolla!

JAUME: Oncle Bernat, cosí Guillem... Escolteu...

ELIONOR: (burlant-se) Cebolla? Ceba!

VIOLANT: ... sí, entre alqueries musulmanes on vam passar mesos interminables per tal d'evitar que es rebel·lessin els cavallers, (irònica, recordant) els seus "valerosos" I aguerrits cavallers... els arengava:

JAUME: "Vergonya, cavallers, vergonya!!!"

ELIONOR: No anàveu a Barcelona, de tant en tant, o potser a Montsó?

JAUME: Jo us ho jure, per la Mare de Déu del Puig, jure que no... passaré de ... (enllaç)

VIOLANT: Vam estar a punt més d'una vegada però, per la confessió d'un frare, mitjançant el seu conseller Nolasc... es va assabentar que els seus homes flaquejaven i va jurar en l'altar major, davant de la Verge, que no passaria... (engolant veu)

JAUME: ... "d'Uildecona ni de Terol, us ho juro, lleials cavallers, fins que hàgem aconseguit la... Gallina i els pollets!"

ELIONOR i VIOLANT: (ambdues cloquejant i rient) piu, piu, piu... co co co...

IX - EL PUIG, RELAT I COMPLICITAT

ELIONOR: (Agafant una poma) I no va ser allà on va parir/donar a llum per segona vegada?

JAUME: Tindrem la nostra segona filla, amor... I es dirà... Constança

VIOLANT: Entre aquestes fredes parets?

ELIONOR: Més que una gallina, es diria que heu sigut una... conilla! (riu)

JAUME: blasfema,

VIOLANT: ... El cert és que així va ser, efectivament, per la gràcia de Déu; allà vaig haver de traure al món Constança, (Més greu)

JAUME: Amor meu... perdona'm... els Fets, la vida ...

VIOLANT: ... entre les sòbries parets d'un antic monestir (Toca recordant les parets) i la humilitat pertinaç de la mar clavant-se com a estilet en la pell ...

ELIONOR: Jo no hauria suportat tant de patiment ...

VIOLANT: (Damunt del llit acompanyant música) Estava obsessionat amb Balansiya, sí, València ... I Zayan Mardanis. El maleït rei moro hi apareixia, en els seus somnis cada nit...

ELIONOR: Déu sant; Al·là siga...

VIOLANT: ...envaïa, literalment, envaïa la nostra alcova; (Sona música mora) tant se valia si era una fràgil tenda de campanya on niaven les orenetes, o una austera estança entre les parets lúgubres d'un fred monestir benedictí ...

ELIONOR: (Col·locant peces de roba, tipus turbant, per imitar al rei moro) Santa Maria ... Jo recorde també el almohade Abu Yahya, a Mallorca,

VIOLANT: Sí, i el maleït sarraí Abu Zaiyd, també a València, buscant sempre un pacte servil amb Jaume, oferint-li un vassallatge vergonyant ...

ELIONOR (Com a Abu Zaiyd): (Apropant-se a Jaume, imitant l'accent àrab) Senyor Sidi Jaume, salam, malecum, us oferisc la meva lleialtat i els castells de Sogorb i Xèrica

JAUME: D'acord, Abu, Però no cal que us humilieu més. Sé que puc comptar amb la vostra lleialtat, i conec les vostres diferències amb Zayyan, però no és convenient mostrar excessiu/va servilisme/falsedat

VIOLANT: Els perd el fanatisme ...

ELIONOR (Com a Abu Zaiyd): Però senyor, salam, jo puc ser la clau que us òbriga la muralla de Balansiya ...

VIOLANT: somien amb donzelles promeses ...

JAUME: Prou, ho sé i tu has de saber que ... No és el mateix ser servil que ser un bon servidor ...

VIOLANT: No és eixe Abu qui va casar la seva filla amb Ximen Pérez d'Arenós, el senyor de Castelló?

JAUME: Tu, Abu, has canviat la teva fe de les tenebres a la llum, professant una nova empenta cristiana, i casant la teva filla amb Ximen, el meu lloctinent a Castelló de la...

VIOLANT: No és també ell, aleshores, el moro que es va canviar ... fins i tot ... el nom, cristianitzant-se pel baptisme? (Gestos de baptisme en l'aiguamans)

JAUME: A partir d'ara sereu anomenat senyor ... (pensant i mirant la creu, **gest del ditet**) ...Vicent!.

ELIONOR (Com a Abu Zaiyd): Vi-cent?

JAUME: ... i per la bella visió (Mirant cap a Violant) que suposa la contemplació de la meva esposa...

ELIONOR (Com Abu Zaiyd): ...be-lla-vis...?

JAUME: Això és! Bella-Vis! Vicent Bell-Vis! Sí. Sona "comercial" i... valencià alhora que... cristià!; (Aire de satisfacció)

VIOLANT: Vicent Bellvis! Us imagineu? (Riuen elles, una altra vegada)

ELIONOR (Com Abu Zaiyd): Sóc el vostre fidel servidor cristià... Vicent-Bellvis!

VIOLANT: Sant Vicent Bellví! (Resant irònica) Ora pro nobis.

ELIONOR: (Deixa ja del turbant, recuperant la seva personalitat d'Elionor) Deus volente... Vade retro ...

VIOLANT: (ajaguda a la banqueteta) Jaume somiava amb eixos dos moros del califat; s'alçava entre ells aprofitant la seua rivalitat; de fet, va guanyar així batalles que mai no va arribar a lluitar... Sí, sovint es despertava amb la paraula Zayan entre els llavis. Somiava amb la clau de València. I la rendició de Zayan.

JAUME: ... Zayan Mardanis. "Demà, nou d'octubre, hissareu la Senyera Cristiana entre eixos merlets, en les muralles... i onejarà..."

VIOLANT: De vegades vaig arribar a pensar bogeries; fins i tot si tot això no seria producte d'una soterrada... no ho sé, homosexualitat, Zayan... (Rialles) ... Si el moro no seria, potser, el seu més íntim i inconfessable fetitxisme (L'altra riu i es col·loca un turbant tipus burka)

ELIONOR: fetitxisme! Ha, ha, un rei moro fetitxe del Rei cristià...

VIOLANT: Us sembla desgavellat? O... no ho és?

JAUME: Heu, potser, embogit? Quina maniobra...? Quina mena d'enroc pervers esteu jugant? Boges, Déu meu!

VIOLANT: Moltes vegades m'he preguntat si en el fons d'eixe odi racial, genètic, atàvic als sarraïns, no jaurà en realitat una enveja, diguem, fàl·lica...?

JAUME: Com?

VIOLANT: ... cristianament fàl·lica, òbviament. Sí, fàl·licament piadosa ...

JAUME: Impossible, quina bogeria! He demostrat sobradament la meua virilitat/homenia... (simultània de nou)

ELIONOR: Aquesta enveja fàl·lica, com dieu... no estaria més justificada en el cas dels negres? Tenen fama de... ja sabeu (gestos i rialles)

VIOLANT: Aleshores, potser els musulmans negres... Quina bogeria...! (Crit / Riallada)

JAUME: Boges! Ara sí sembleu gosses...

X - SECRET DEL NAIXEMENT DE JAUME

ELIONOR: Bogeries? En els meus temps, evocava el seu pare, el rei Pere, el Catòlic, ha ha ha, immers en la seva croada personal fent costat amb els càtars. Diuen que es llançava al fornicí (gestos sicalíptics entre ell i ella) com un senglar malferit es llança damunt els gossos que...

JAUME: ... enraonies,

ELIONOR: I una banya! (Es posa peça tipus criada)

VIOLANT: Millor direu dues! ... Les que li va posar a la seva esposa...

JAUME: Anatema!

VIOLANT: ... Diuen que aquella nit, prèvia a la batalla de Muret, va mantenir encontre carnal amb una criada (gestos servils i de sodomia; ell assetja Elionor com a criada o donzella), us imagineu?

ELIONOR: Què m'aneu a contar! (està sent investida)

JAUME (Com a son pare): Obriu les vostres pecadores natges al rei d'Aragó, Pere II el Catòlic...

VIOLANT: Visca Aragó!

ELIONOR: Visca?

VIOLANT: Així és com em victoregen al Regne de València i a Mallorca i a...

ELIONOR (Com a criada, segueix sent investida) ...Visca, doncs, el rei, i que em posseïska la vostra "visca" majestat, senyor, al seu catòlic i aragonés antull.

VIOLANT: Una criada! Definitiu coit/fornici previ a la definitiva batalla ...

ELIONOR: El meu senyor... (Rialles... i Gestos)

VIOLANT: El teu senyor... (mostrant-se d'esquena en posició ...)

ELIONOR: Gaudiu cristianament i aboqueu sobre el meu cos la vostra reial aspersió purificadora,

JAUME: (gemegant, etc.) ...pareu eixa logorrea, per Castella!

ELIONOR (encara com a criada): per... on, Senyor?

JAUME: Per... Prou! Què importen els regnes terrenals quan estàs a punt de tocar el cel!
(finalment, para, panteixant)

VIOLANT: ...se'n va quedar tan debilitat pels embats d'aquella nit, que el dia següent va esdevindre per a ell, un veritable suplici... (se'n va, exhaust al racó, torna a ser Jaume)

ELIONOR: I va acabar pagant-ho amb la seva vida, a mans del Comte Simó de Monfort... I deixant orfe el seu fill Jaume, amb només cinc d'anys d'edat.

(Violant es posa corona per assumir personatge del rei Pere II, el Catòlic)

JAUME: Em vas trair, doncs, pare ... (ja des del terra)

VIOLANT (Com a pare): No, Jaume, jo només pretenia llegar-te un regne immens ...

JAUME: Maleït sigues!

VIOLANT (com a pare): ... immensament cristià, -no em jutges malament- un regne lliure d'infidels; d'heretges, i de ... (Mirant Elionor, alterant-se) gosses belles ..., gosses crist ... dones, belles ... bellament, despitades ... bellament canines ... gossament...

ELIONOR: bup bup!

(A continuació, Elionor es posa roba per assumir rol de Maria de Montpeller)

JAUME: Prou! Dones, dius? Gosses? Estàs boig! I mare... mare...

ELIONOR (Com a mare): Fill meu! (A Jaume) Fill meu! I tu ... fill, fill de... (al pare / Violant), maleït traïdor promiscu...

VIOLANT (com a pare): Perdona'm, fill meu, Jaume, no pots, no pots jutjar-me... amb la perspectiva d'unes (les assenyala) des... pitades...

ELIONOR (com a Mare): despitades...? (Riu)

VIOLANT (com a Pare): Fe ... feministes!

JAUME: Despitades feministes? (quasi gemegant). Em vas lliurar al comte Simó de Monfort, com a garantia i em vas comprometre... amb la seva filla Amicia, quan jo només tenia... a penes cinc anys, te'n recordes? Vaig ser el teu... peó, la teua moneda de canvi. No m'interessaven llavors les dones! Ni tan sols les formoses! Maleït sigues! Projectes en mi, sovint, la teua lascívia. Jo tenia només cinc anys, entens? Només volia llegir els meus llibres de contes... i algú, a Montsó, me'ls va robar tots... (gemegant)

VIOLANT (com a pare): No vaig ser jo, Jaume, t'ho jure!

JAUME: Ja ho sé, Déu meu! En aquell temps tu ja havies mort, per cert, a mans, quin sarcasme, de Simó de Monfort!

(Es despullen dels vestits dels personatges pare i mare de Jaume i amb unes teles giren al voltant de Jaume)

ELIONOR: Ho tenia merescut, en realitat mai no va acceptar Jaume. El va fer servir com a barata, xantatge, amb el seu propi enemic... Mai et va estimar de veritat ... (A Jaume) Has d'assumir-lo. I tampoc a la seva dona. Mai no va acceptar de bon gust la seva esposa, la teva mare, Maria de Montpeller; per al rei Pere II, només va ser un ressort que li obria les portes d'Occitània, o potser d'Orient...

JAUME: No, pareu la llengua. Retorceu... tergiverseu... violeu la Història,

VIOLANT: I potser no és lícit violar la Història si així concep una encisadora criatura?

A més, a més, la Història l'escriuen sempre els vencedors (cap a ell, que sembla alterat).

Potser si l'escriguérem nosaltres... com descriuríem... la pròpia concepció de Jaume?

JAUME: Prou, s'han teixit tantes llegendes al meu voltant... (torturat)

VIOLANT: Deien que dotze cavallers i algunes dones van ordir el pla. El seu pare, el rei Pere...

JAUME: Una altra vegada mon pare...

VIOLANT: Rebutjava la seva esposa, Maria de Montpeller, però el regne necessitava un hereu...

JAUME: Això és cert...

ELIONOR: Així que Jaume, el rei d'Aragó, Mallorca i València... és fill,

JAUME: Sí...

ELIONOR: és producte...

JAUME: Sí...

ELIONOR: ... d'un simple engany!

JAUME: Nooo! (Gest de bogeria, talla les teles)

VIOLANT: Un "parany", com diuen a la meva terra...

JAUME: Contingueu eixes llengües movedisses, entreu en sorres viperines... (Elles riuen de l'encreuament de les idees) Però, què... per Déu, què estic dient? El, el rei...

VIOLANT: ... El Rei, sí, Pere II el "ca-tò-lic" (càustica) va caure com un ocell en el parany, i és clar, va satisfer el seu libidinós desig, convençut que estava fent-ho amb una donzella que, darrere d'un vel de tul, amagava el seu rostre...

ELIONOR: I, darrere d'una fina seda, imagine/intuïsc... el seu pubis... (apropant-se, provocativa i rient-se)

VIOLANT: (reverència) "Majestat, el meu cos espera, podeu posseir-me segons el vostre reial i capritxós antull! (Imitant i rient) Sóc la vostra fidel gossa cristiana... "

(Jaume Com a Pere II va cap a la donzella i es queda en el bagul)

XI - ELIONOR REPRÈN LA SEUA DEFENSA, HEREU I CORONA

ELIONOR: Tal vegada, després de tot, Jaume no siga tan diferent de son pare... encara que jo vaig saber dominar eixe ímpetu...

VIOLANT: Intenteu dir-me que portàveu les regnes del matrimoni ...? Ell tenia només tretze anys quan... (burleta)

ELIONOR: (irònica) Al principi tenia tretze anys, després va tenir catorze, quinze...

VIOLANT: Sí, sí sé comptar ... I sé també que us va deixar embarassada al cap de pocs mesos ...a menys que fóra fruit d'algun altre cavalle...

ELIONOR: Maleïda bruixa blasfema! (Hostil ja) Com us atreviu...?

VIOLANT: Només era un suggeriment. Cal pensar que un xic a penes adolescent...

ELIONOR: Heu de saber que vaig exercir en el seu moment el paper que em va conferir la Història, el d'esposa amant i... en fi... professora...

VIOLANT: Professora? (Rient) No era eixe el paper del seu conseller, el frare mercedari Pere Nolasc? Potser eixe paper..., vós també vos, li ho vau usurpar...

ELIONOR: Usurpar? Recordeu-lo bé... Sóc mare d'un Príncep, Alfons d'Arag...!

JAUME: Va ser condició "sine qua non", davant el Papa...

ELIONOR: Sóc filla de reis, per les meves venes corre sang reial castellana i... per les meues artèries sang reial anglesa, de Plantagenet... us sembla suficient prosàpia?

VIOLANT: És que potser oblideu que també per les meves corre sang reial...?

ELIONOR: I penseu estendre-la, intuïsc, en aquesta plana immensa, plena d'aiguamolls, que -tinc entès-, ocupa ara els pensaments del Rei?

VIOLANT: Eixa "plana", com vós dieu, aquest Castelló de Borriana, que esmenteu amb caire despectiu, segur que serà algun dia un infinit verger verd... Sí, on els tarongers cobriran de tarongina/flors la terra fins ... (Mirant per la finestra) més enllà d'on arriben la vista i els somnis ... Eixa plana impregna efectivament, els somnis del rei des de fa anys.

ELIONOR: aleshores, què ha impedit conquerir-la ja, finalment, i sotmetre tots aquests sarraïns definitivament a la Fe i al penó quadribarrat d'Aragó?

VIOLANT: No és fàcil, no ho és. (Pensativa) Fa quinze anys va emprendre la conquesta de Mallorca... des de Salou i ara...

ELIONOR: Massa bé sé el que va ocórrer fa quinze anys ...

VIOLANT: Més enllà, vull dir, de la vostra ruptura ...

ELIONOR: Subtil forma de qualificar-la, (Altiva)

VIOLANT: ... El cas és que allí, a Salou, mentre s'empavesaven aquelles dues-centes naus, Jaume va començar a concebre el somni de València, Múrcia i Castelló...

Navegueu cap a llevant! La glòria mediterrània ens espera a Santa Ponça i Porto Pi ...

JAUME: (S'ha acostat al tauler d'escacs) I després serà València!

ELIONOR: València! (Irònica) Ja "el meu sogre, Pere" -a qui no vaig conèixer, òbviament- va dedicar també els seus somnis...

VIOLANT: lascius –és clar-,

JAUME: Ja comencem...

ELIONOR: lascius, sí, cada nit, al llarg de la seva bel·licosa existència (Mirant per la finestra), a la conquesta d'aquesta terra prohibida i fèrtil. Sí, i també Alfons el Cast ...

JAUME: El meu avi ...

VIOLANT: El pare del nostre "sogre" va somiar amb aquesta esquiva fruita sucosa...?

ELIONOR: I al seu torn, el pare d'Alfons el Cast, Ramon Berenguer IV...

JAUME: El meu besavi ...

ELIONOR: Sí ..., i la seva dona, Peronella ...

JAUME: La meva besàvia ...

VIOLANT: Val ja, prou! Ignora per un moment l'arbre genealògic i calla d'una vegada!

ELIONOR: Tots van somiar... fins i tot van prometre soterrar-se en l'esquiva terra valenciana...

VIOLANT: Ser soterrats allí?

ELIONOR: Sí, al mateix Puig; si hagueren aconseguit, és clar, sotmetre-la... Tal vegada inclús el pare de Peronella... Ramir...

JAUME: El meu...? (Mirada de desaprovació d'elles)

VIOLANT: ... Ramir II, el Monjo? Jo pensava que ell havia estat sempre un home de Déu... a qui no li interessaven les terres, ni les conquestes, ni tan sols les dones ...

ELIONOR: Vivia en un monestir com aquest...; i tanmateix, a la mort del seu germà Alfons el Bataller, el van buscar, sí, van buscar al germà Ramir en el Monestir, on es trobava (irònica) reclòs, per proposar-li.. encontre carnal amb una dona ...

JAUME: Però això no... no penseu...

ELIONOR: ... amb Agnès de Poitiers; eixa història segur va circular fa dècades, entre les dependències de la Cort de Castella, com un menjar que es tira als voltors...

VIOLANT: entenc, i Ramir, per molt home de Déu que fóra, es va llançar sobre Agnès per dipositar-hi "cristianament" la llavor reial que cristal·litzés en el necessari hereu,

ELIONOR: Sí, sols que l'hereu va ser... hereva... Peronella.

JAUME: La meua besàvia! (Una altra vegada el miren amb desaprovació)

ELIONOR: La pobra princeseta, abans de complir un any, ja tenia compromís de matrimoni signat...

VIOLANT: Els interessos d'Estat, què ens han d'explicar a nosaltres...! (Una altra vegada complicitat)

ELIONOR: sí, van signar el seu compromís amb Ramon Berenguer IV,

JAUME: El meu... besav...?

ELIONOR: el comte català, que li portava vint anys d'avantatge en aquest món,

JAUME: Van ser els artífexs de la nova Corona,

(deixa la corona i es dirigeix al bagul)

VIOLANT: ... I tot per enfortir el reialme i potser evitar les tensions amb Castella per un costat... i amb Catalunya per l'altre ... Aragó sempre s'ha vist en la tessitura de mantenir un difícil equilibri en el delicat mapa de la Reconquesta ...

ELIONOR: Tal vegada, en el fons, el que realment volia Aragó era una eixida al mar ..., sentir el salnitre en les seves terres i la brisa del Llevant en els seus ulls; certament, tot és qüestió d'equilibri ... equilibri polític, fins i tot lingüístic, per a més... "inri"

VIOLANT: Sí, mai no he acabat de comprendre la reticència d'alguns regnes davant les noves llengües romàniques,Jaume va viure enmig d'una autèntica amalgama de llengües

JAUME: (comença un soliloqui en diverses llengües, des de la taula)

Tam m'abellis vostre curtes demon,
que ieu no me puesc ni vuill a vos cubrire.

Ieu sui Arnaut, que plore e vai canton;
cunsiros vei la passado fulor,
e vei jausen la jui que'esper, denon.

Ara vus prec, per aquello valor
que vus guida al sum de l'escalino,
¡suvenho vus a temps da ma dolor!"

VIOLANT: ... i eixe substrat lingüístic, li confereix visió plural.

ELIONOR: I aquesta amalgama va necessitar sovint un... torsimany, un traductor de

VIOLANT: Quasi sempre, jueu. Controlaven bé les llengües...

ELIONOR: Les llengües viperines

VIOLANT: Les llengües maternes, els idiomes

ELIONOR: llengües maldients...,

VIOLANT: les llengües que es parlaven al seu reialme...

ELIONOR: ... poden acabar trasbalsant, esquerdant un regne, com un llamp esquerda el tronc corcat d'un arbre fràgil.

VIOLANT: Però les llengües avancen, Elionor, ¡tempus fugit! I no podem ignorar eixe avanç. Jo mateixa apreng cada dia la llengua d'eixes terres... De fet, m'encanta el nom amb què m'anomenen...

ELIONOR: Violant. Iolanda, Ioles...

JAUME: Germanes... verba volant, scripta manent ... jo us commine... (Es dirigeix al bagul)

ELIONOR: Calla d'una vegada!

VIOLANT: espavilats monjos aquí, a Castella, a Aragó i allà a Catalunya, ja fa temps, se'n van adonar que el poble no entenia les homilies en llatí...

ELIONOR: Doncs... Que parlen Cristià! Polonesos! Hongaresos!

VIOLANT: ... I van decidir escriure notes i rimes en les incipients llengües romàniques... Vós mateixa... parleu llengua romanç...!

ELIONOR: Òbviament! I també llatí, és clar! (Transició) Parlem de les llengües del Regne... és a dir, de la Corona d'Aragó...?

VIOLANT: El gran Regne d'Aragó era sols un modest territori, poc més que una baronia, al voltant del riu Aragó, en temps de Ramir I...

ELIONOR: Però després va créixer i es va multiplicar... com a fidel sentència divina.

VIOLANT: I més tard va venir eixe bel·licós monarca que abans recordàveu, Alfons el Bataller, que a punt va estar de trossejar-lo, amb el seu capritxós testament particionista... entre aquelles tres Ordres Religioses...

XII - SOBRE LA CORONA, EPISODI DE RAMIR

ELIONOR: Sí, hauria desmembrat el seu regne; però afortunadament el bon criteri dels nobles va aconseguir doblegar la voluntat del germà... del seu germà Ramir,

JAUME: (Vestit de Monjo, al reclinatori) doblement germà...

ELIONOR: (rialles, irònica) Creieu que va oposar massa resistència? (Es comencen a vestir, respectivament, una de cavaller i l'altra com a Agnés)

VIOLANT: Era un home de Déu.

JAUME (Com a Ramir): La meua voluntat es faça segons les necessitats del Regne de Déu...

ELIONOR (Com a Cavaller): Aquest és el regne d'Aragó I nosaltres els seus representants i, com a tals, hem vingut a buscar-vos, Fra Ramir. Sou germà del mort rei Alfons I, per tant, sou l'únic que pot donar un hereu al regne. Acceptaríeu el sacrifici de jaure, en fi, amb una dona...? (Mostrant-se provocativa Agnés. Ell mira, lasciu)

VIOLANT (Com a Agnés): Quin compromís! ... Per Crist! ... (irònicament provocativa)

JAUME (Com a Ramir): Gran és el sacrifici... que sol·liciteu d'aquest humil servidor de

Déu. Però, tot i amb els palmells cap al cel, fins i tot un membre de Déu ha de tenir els seus membres, és a dir, els peus damunt la Terra i assumir la seua responsabilitat si el regne així ho requereix... per cert, teniu bones formes/corbes...? (Mirant-sota la faldilla)

VIOLANT: (Com a Agnés) Corbes dieu ...? Oh, senyor meu... (mostrant-se encara més provocativa) No sé si en considereu suficientment bones...

JAUME (Com a Ramir): Ja sabeu, pensant, és clar, en la concepció i la "qualitat" de l'hereu... En fi, no tinc altre remei que acceptar...

ELIONOR (Cavaller): Senyor... la vostra magnanimitat no en té, de límits. Heu de saber que Agnés de Poitiers... (assenyalant a ella), en fi...

JAUME (Ramir): Vós heu de saber que, molt a pesar meu, ehem... mantindré eixe imprescindible encontre carnal amb aquesta femella... (Mirant luxuriós, es retira) i després tornaré al meu retir monacal...

(Es despullen dels personatges)

ELIONOR: Si, a la fi, la seva filla Peronella va resultar ser, en bona part, l'artífex de la unió del Regne, ja sabeu, el comte Ramon Berenguer, és a dir, la Corona d'Aragó, no és cert?

VIOLANT: Mai no he acabat de comprendre. Per què aquesta obstinació llavors? Si va ser un comte català... Per què no anomenar-la Corona Catalana-Aragonesa?

ELIONOR: I, per què no, aleshores, potser... Castellana-aragonesa?

VIOLANT: I per què no castellà-catalana? (Entren en dinàmica hilarant)

ELIONOR: I per què no sols aragonesa?

JAUME: I per què no sols catalana?

ELIONOR: I per què no sols corona?

VIOLANT: I per què...?

JAUME: Prouuu, prudència! De nou us enroqueu en un bucle absurd...

VIOLANT: enrocar? Qui s'enroca més? (Assenyalant-li els escacs)

JAUME: Feu sang de la Història, blasfemeu... (A bagul)

ELIONOR: fixeu-vos qui dóna ara lliçons de moralitat... Compte/Alt, l'Abadessa... (se senten passos; després remeten)

XIII - ÚLTIMES puntes de pica

VIOLANT: Jaume (en veu baixa) ha portat en el seu cor sempre les esquerdes d'eixe conflicte. Aragó, Catalunya... I encara supuren...

ELIONOR: I seguiran supurant-ne, augure, amb el pas dels segles ...

ELIONOR: És part del seu llegat, què esperàveu? Potser un autocomplaent regnat lliure de tensions territorials?

VIOLANT: En absolut, sempre he sigut conscient de la complexitat ...

ELIONOR: El pes d'aquesta corona va incloure també algunes prerrogatives que cap mortal podria mai gaudir ...

VIOLANT: Us referiu a la prerrogativa de cancel·lar, al seu antull, matrimonis?

(irònica) O potser ... modificar ... testaments ...

JAUME: ... el Papa va imposar la condició "sine qua non" ...

ELIONOR: em referisc, per Déu, al dret del fornicí sense límits, al desig consumat una vegada darrere l'altra, (Simula a sobre el llit) al diabòlic dret de "pernada", a tacar una donzella sense que cap llei, humana o divina, puga impedir-ho, (irònica) a mantenir amants, dones amistançades, concebre fills bastards ...

VIOLANT: Prou! Prou us dic!

ELIONOR: Sí, n'hi ha prou. És millor no avivar ja eixes brases, teniu raó; o potser algunes volianes de cendra acabaran clavant-se en la vostra ànima i cremant-vos en la seua foguera, igual que eixes "fogueres" que construeix el poble en la vostra nova Terra. Sí, eixe incendi de l'ànima és voraç i deixa brases que triguen a apagar-se... Vos mateixa, probablement, sou incapaç d'assimilar el que va significar en el seu cor eixa...

(insinuant càustica)

VIOLANT: Prou! Què insinueu?

ELIONOR: Millor digueu... qui...

VIOLANT: Qui! Qui?

ELIONOR: Qui ha de ser?

JAUME: No!

VIOLANT: Qui?

ELIONOR: Teresa!

JAUME: No! Detin eixa llengua!

VIOLANT: Teresa...?

ELIONOR: ...Gil de Vidaure!

JAUME: No!

ELIONOR: Sí! (Elionor se senya. Violant posa cara d'estupor) Teresa Gil de Vid... Per la Verge! (Es fa el silenci).

VIOLANT: Què, què sabeu de Teresa Gil de...?

ELIONOR: Què sé? Què? Majestat,(reverència càustica) El que sap tothom, reina meua ... és vox populi; Jaume la va festejar durant anys..., des de la seva primera joventut ...

JAUME: (a Teresa/Elionor) Teresa, us estime des que us vaig veure per primera vegada... Però el nostre amor no ...

ELIONOR (Com a Teresa): Oh, Jaume, és que som tan joves, tan (dolçament sarcàstica) Jo també ...

JAUME: La vostra bellesa provoca ...

ELIONOR (Com a Teresa): ...Sou vós qui provoca un aleteig gràcil en el meu jove cor...

JAUME: ... com a... un jove colibrí?

ELIONOR (Com a Teresa): Oh! Més o menys. Sí, com a un jove colibrí... (càustica)

VIOLANT: Prou! Calleu, doncs!; Llavors només va ser això...

JAUME: Un colibrí?

VIOLANT: Un amor de joventut... maleïda siga! Només un amor...

ELIONOR: Només? Jo mateixa vaig haver de viure (Recorda dolorosament) amb eixe caliu cremant-me l'ànima cada nit i... i el pitjor...

JAUME: Teresa ...

VIOLANT: el pitjor?

JAUME: (Segueix, aliè a elles, en diàleg amb Teresa) Escolteu els batecs del meu jove cor desbocat...

ELIONOR: Cor? Al diable! Potser, qui sap si el millor... (Canviant una ironia)

VIOLANT: Parleu.

JAUME: Calleu! (A dues)

ELIONOR: Aquesta boca ha de... parlar o callar...? (Càustica) Decidiu-vos, per Déu sant!

VIOLANT: (histèrica) Escopiu-lo!

JAUME: No!

ELIONOR: ... Ningú va saber fins "on" van arribar els seus enamoraments amb Teresa... I quan dic "On", en realitat, vull dir... (Lentament acostant-s'hi)

JAUME: Què vols dir? Alt, Per Déu!

ELIONOR: Vull dir... també... fins... "quan"!

JAUME: No, per Déu, ja n'hi ha prou! (Es retira)

VIOLANT: Déu meu! De nou... la vostra llengua despitada es mou reptant, com a àspid, empentada, ladina, per l'odi, la gelosia i el rancor...

ELIONOR: Això penseu? (Lenta) gelosia, rancor...? Per què, doncs, per vós mateixa, no ho comproveu...

VIOLANT: Comprovar?

ELIONOR: ... la seva promesa?

JAUME: Què...?

VIOLANT: Quina promesa?

ELIONOR: La seva promesa de matrimoni...! (Ell estava retirant-se, però hi torna)

VIOLANT: A quina promesa us referiu? Pel cel!

JAUME: No l'escoltes, Violant!

VIOLANT: Calla't! (A ell)

ELIONOR: Oh, per la Mare de Déu ... (irònica) La meua pobra i delicada altesa Arpad ... comença a enfonsar els seu fràgils dits de porcellana hongaresa... en la ferida purulenta de l'amor més abrasiu... em referisc...

VIOLANT: Intenteu tacar...

ELIONOR: em referisc... a una promesa secreta, però... real.

JAUME: No, Elionor, ja n'hi ha prou!

ELIONOR: Callaaa! (Busca alguna cosa al calaix del llit)

VIOLANT: Calla! (a ell) Parleu! (a ella)

ELIONOR: Pregunteu, si no ho creieu. O, millor, llegiu. Va prometre matrimoni, sí, a Teresa... Som els amos, ja sabeu, dels nostres silencis, però... (... li mostra i li'n dóna un paper)

JAUME: No!

ELIONOR: ...esclaus de les nostres paraules... "Verba volant" però... "scripta manent"! Encara que, evidentment, tranquil·la, no ha arribat, és clar, a complir-lo...

VIOLANT: Maleïda mentide...! (Arruga el paper)

ELIONOR: ... per ara. És només això, promesa de matrimoni. Sí, davant del Bisbe, per cert, i aquest ho va jurar per la seua ànima... abans de morir! (Vehement)

JAUME: Condemnat blasfem...

VIOLANT: Maleïda infàmia, Qui creuria un pobre diable com...?

ELIONOR: ...Com el Bisbe de Castellbisbal? Considereu falsa aquesta carta?

JAUME: Només era un... insurrecte, esvalotador, un sediciós íncub, una rata, una... (Es posa en evidència)

VIOLANT: Esteu insinuant que és per això que el rei va manar tallar-li la llengua?

JAUME: Déu sant!

ELIONOR: Llengua? És la meua la que ha estat prou eloqüent. El temps assignarà a cadascú el seu lloc. La Història acabarà impartint justícia.

VIOLANT: La Història amb freqüència és injusta.

ELIONOR: Però cal que la justícia siga cega!

JAUME: I és per això que dóna pals de cec... (Agafa el Llibre i la ploma) Maledicció.

Jo escriuré la Història. Jo faré justícia. "El llibre dels Fets". I no-res ni ningú quedarà impune (comença a escriure...), immune, infame, in...

ELIONOR: Incaut! Penseu, (a ella) mentrestant, allò que us plaga. I torneu. Torneu amb ell, aviat. (veu baixa). Seguiu el meu consell.

VIOLANT: El vostre cor malferit es dessagna sense remei... (Intentant recompondre's) Potser, en el fons, mai vau arribar a superar...

ELIONOR: ... la separació, el divorci de Jaume? El repudi? (Intentant petulància i riure). La veritat és que el temps ha anat apaivagant la meva ànima i aquelles brases ja no...

VIOLANT: No estic parlant ara del repudi i les seues maleïdes brases. Parle... (Ara irònica ella, pensativa, mirant per la finestreta, amb calma) Parle... d'Agramunt...

JAUME: No!

ELIONOR: (Cara d'estupor, igual que Jaume) Què significa ara... Agramunt?

VIOLANT: No va ser allí (amb parsimònia) on es va signar el... el contracte de concubinat...?

ELIONOR: És la vostra darrera pulla?

JAUME: Déu, Violant! T'has tornat boj...?

VIOLANT: ... sí, amb la filla d'Ermengol..., el comte d'Urgell..., és a dir... (molt contundent) ... la Comtessa Aurembiaix!

ELIONOR: Nooo! (Histèrica quasi) S'ha acabat. Prou! De sobres sé qui va ser Aurembiaix, per Tots els Sants... Ho sé. (Gemegant, etc.) Com no haver-ho sabut si va signar eixe concubinat... quan encara... estava casat amb mi?

VIOLANT: Aleshores va simultaniejar, (cruel, irònica) la vostra alcova amb la de la comtessa... Amb un abjecte contracte... (Mirant el paper que encara tenia a les mans) com a salconduit...

ELIONOR: I ho va ratificar, sí ... (gemegant) dos anys després a Montsó, sí, tot i que,

en aquell temps (intenta mostrar indiferència, però esclata en plor) ja havia liquidat el nostre matrimoni...

VIOLANT: en la seva vida es creuen contínuament els interessos polítics... i els amorosos, en una barreja...

JAUME: violeu, de nou, la història... (compungit retirant-se) i acabeu, histèriques, preses d'un enroc pervers ...

ELIONOR: història, histèria, amor, escacs, política ... Què sabràs! Una barreja, sovint, difícil de desembolicar...

JAUME: La història, de vegades, ens tenalla... (es posa una corona i puja al bagul)

XIV - FINAL OBERT

ELIONOR: Porteu, porteu el vostre cor de tornada al Llevant; ara que encara el seu batec desperta al rei la passió que alimenta el poltre salvatge de l'amor.

VIOLANT: potser tingueu raó...

ELIONOR: Sí. És suficient... Torne la seva Augusta majestat a eixa terra ensucrada de flors del taronger, (Melangia, sanglotant, imaginant), encatifada de platges infinites,

VIOLANT: ... d'una bellesa paradisiàca, com bé esteu dient, poc freqüent...

ELIONOR: ... Eixa terra, sí, al costat de la mar, on veneren la vostra imatge entre el verd feraç dels tarongers i l'ardent sol del migdia... (gemega, mirant per la finestra) ...

VIOLANT: ...aquesta terra és, en bona part, fruit fidel del meu regnat al costat de Jaume

JAUME: (mondleg, al fons, amb gest del lliurament del document) ... preneu, Ximen

Pérez, traslladeu el poble a la plana i establiu allí...

ELIONOR: Sí, i és allà on els embats gelats del mestral i aquest cerç punyent arriben

tan..., esmorteïts que... (Sobre el reclinatori, malenconiosa) a penes esdevenen suaus brises de llevant...

VIOLANT: ... que acaronen el rostre i perfumen l'ànima... la Plana ... la Plana

ELIONOR: ... La Plana, eixa terra sí, on el nom d'Elionor de Castella sona aliè, llunyà, intrús en la Història... Potser si nosaltres, les dones, escrivírem la Història, llavors...

VIOLANT: On situariem Jaume? (Ell mira des del racó) L'encimbellariem (pujant al llit) com al rei que, amb la seva valentia, va sobreviure a les infinites confabulacions dels nobles? ...que va conjurar infames encanteris de fetilleres que intentaven furta-li els seus llibres i, de pas, els seus drets al tron?

ELIONOR: On són els llibres de Jaume I?

VIOLANT: ... que va desvetllar inefables i abjectes complots, com el del seu oncle Ferran, per usurpar-li la seva corona? (Assenyala al monjo) O potser com a l'home turmentat, el cor del qual va patir els embats de la conflictivitat territorial?

ELIONOR: ...i la conflictivitat sentimental? O la lingüística? O potser la religiosa?

VIOLANT: O com a l'home que va patir/afrontar... els enfrontaments fraticides d'un grapat de territoris agermanats, enfrontats com a cristians gossos, famolencs davant d'un os esquiu?

ELIONOR: O, potser, com l'estadista que va saber pactar (gest) amb uns reis moros i destronar d'altres, per tal d'estendre el seu reialme fins a límits difícils d'imaginar en aquell temps?

VIOLANT: O com a... el sàtrapa cruel i capritxós que va decidir tallar (gest) la llengua al seu Bisbe de Girona, simplement perquè aquest va decidir desobeir el reial i vehement criteri?

ELIONOR: O, potser, com el marit ardent, apassionat, que cobria cada nit la seva reina

(Jugant amb les teles) en un impecable i interminable ritual amorós del qual van sorgir com a branques d'un esbarzer, una infinitat de fills...

VIOLANT: oficials, bastards, reconeguts, desconeguts...?

ELIONOR: O com un home, simplement..., atrapat entre el dret del primogènit i els teòrics/qüestionables drets dels seus altres fills; més enllà dels límits de la Història, un home decidit a marcar eixos límits... un home amb les seues grandeses i els seus vicis...

VIOLANT: ... les seues proeses i les seues misèries... les seues dones i les seues esclaves, les seues... (mentre, es va retirant)

ELIONOR: Espereu, una última cosa... En realitat no heu arribat a confessar-me el motiu..., és a dir, potser...

VIOLANT:... de veritat necessiteu saber-ho? O, potser, ho sabeu, de sobra i el que en realitat us plauria és sentir-ho dels meus llavis? És que, tal vegada, voldríeu veure'm... suplicar? (Es gira, des de la porta).

ELIONOR: suplicar...

VIOLANT: Tant se val! Seguis el vostre consell, me'n vaig lluny, al costat del meu marit. Siga la seva voluntat i siga la de Déu. Us deixo amb els vostres pensaments, la vostra soledat i... el vostre fill, Alfons.

ELIONOR: El Príncep Alfons... el rei...

VIOLANT: El Rei...? Com heu dit, la Història i el Temps ubicaran cadascú al seu lloc. Déu proveirà; els seus designis, ja se sap, són inescrutables. (Mentre Violant parla, Elionor, sense sentir-la ja, amb parsimònia, es va vestint de Reina).

ELIONOR: ... Sí, Ell és el veritable editor, l'únic autor; nosaltres amb prou feines som els seus pobres renglons; de vegades plagiats i sovint... torçuts.

VIOLANT: ... Jaume té la intenció de convertir-se en el seu escrivà (Mirant-lo,

compassiva); potser els redrece, -eixos renglons- qui sap, amb el seu...

JAUME: ... Llibre dels Fets...

VIOLANT: ... Jo, jo per la meva part seguiré al seu costat, donant-li fills, si Déu vol.

Siga, doncs, la seva voluntat i la del cel... les que repartisquen regnes en la Terra.

(Finalment, Elionor se'n posa la Corona.) La resta... serà... (se'n va)

ELIONOR: ...serà... Història.

(Bufa al canelobre, apagant-lo. Fos i fi. Càntics)

TELÓ